Nők a jövőért

Batthyány-Schmidt Margit[1]

Kivonat

A nők jövőbeni szerepvállalásáról fejti ki elgondolásait a szerző az Európa 2020 stratégia nemzeti irányelveinek figyelembevételével, megélt ismeretei, tapasztalatai alapján. Családanyaként, nőszervezet vezetőjeként, szakemberként mutatja be azokat a helyzeteket, amelyekben a nők munkájának eredményei és sajátos személyiségük hatással van a társadalom alakulására, lelki és valóságbeli életére, a gazdasági, kulturális haladásra.

A történelmi Batthyány család tagjaként bemutatja a család neves nőalakjait és társadalomformáló tevékenységüket.

A Magyar Női Unió vezetőjeként ismerteti az egyesület céljait, küldetését és programját. Kifejti álláspontját a nőkkel kapcsolatos társadalmi értékelésekről, a nőnek mind családban, mind a társadalom más helyszínein, úgymint munkahely, szociális szféra, tudomány, közélet, meglévő feladatairól és feladataik megvalósításulásairól.

Ismerteti a Magyar Női Unió eddigi programjait, a hazai és nemzetközi szinten elért eredményeket. Bemutatja a további terveiket és elképzeléseiket, mind az egyesület közvetlen hatáskörében, mind a hazai és európai nőszervezetekkel együttműködő kapcsolatokban. Természetesen nem elfelejtve a férfiak kimagasló szerepét sem.

Bevezető

Társadalmi haladás, irányok és követelmények Európában és hazai szinten

Az Európa 2020 elnevezésű, az Európai Unió 10 évére szóló növekedési stratégiája magában foglalja az intelligens, fenntartható növekedés valamennyi feltételének megteremtését.

Célkitűzései:

- a foglalkoztatás, az oktatás, a kutatás és innováció fejlesztése,
- a társadalmi befogadás szélesítése és a szegénység enyhítése,
- az éghajlatváltozás elleni küzdelem és az energiaügy megoldása.

A világ a harmadik évezredben az információs társadalom kiépítésén munkálkodik. Jelen korunkban már olyan információs és kommunikációs technológiák és eszközök használatosak, amelyeket még 30 évvel ezelőtt elképzelni sem lehetett. Kibővült azoknak a képességeknek a sora, amelyeket teljes szélességben fel kell használni a világhálón hiper módon összekapcsolódó társadalmak folyamataiban és a fokozatosan tudásra épülő gazdaságokban. A gazdaság növekedéséhez és a társadalmi haladáshoz nélkülözhetetlen ezeknek a készségeknek a fejlesztése és megtartása.

Hazánk nemzetstratégiája az Európa 2020 irányelveit, valamint nemzetközi intézmények által tudományosan kidolgozott ajánlásokat figyelembe véve készült. A stratégia meglévő

[1] Batthyány-Schmidt Margit a Magyar Női Unió Egyesület elnöke

erőforrásainkra és a nemzet szellemi és anyagi erejére alapozva határozza meg a társadalom és a gazdaság folyamatainak irányát. A követendő irány meghatározása mellett térségünk jövője szempontjából kiemelt figyelemben részesíti az információ-technológia minél szélesebb körű elterjesztését, társadalmasítását.

A nemzetstratégia célja egy mondatban: Magyarországnak, azon belül a társadalom minden szegmensének tartós gyarapodása. A cél eléréséhez összehangolt intézkedések szükségesek. Az első nagy csoportot azok az intézkedések képezik, amelyek egyrészt a termelő gazdaság fejlesztését, élénkítését, másrészt a versenyképesség növelését célozzák.

A második csoport tagjai a gyarapodás társadalmi tényezőinek működését biztosítják. Ide tartozik a tudomány valamennyi területe, a kutatás-fejlesztés, innováció, amelyek jelentős anyagi támogatást igényelnek, hogy a szellemi kapacitás növelését táplálják. Ugyancsak a humán erőforrás kapacitását és teljesítőképességét kell növelnie az oktatás, szakképzés, munkakultúra területén végrehajtandó beruházásoknak.

Különösen nagy hangsúlyt kap a lakosság egészségi állapotának javítása, amely elengedhetetlen tényezője a társadalmi haladásnak. Fontos a helyi közösségek aktivitásának elősegítése, hogy a helyi, térségi fejlesztési programok megvalósításában hatékonyan közreműködhessenek.

Az intézkedések harmadik csoportját a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, az élővilág és tájaink sokszínűségének megőrzése, környezetünk védelme képezi.

A társadalom jövőjében játszott női szerepvállalásról a fent ismertetett stratégiai irányelvek tükrében fogalmazom meg mondanivalómat azzal a megjegyzéssel, hogy nem társadalomkutatóként, bár végzettségem szerint pedagógus, szociológus vagyok, hanem megélt ismereteim, tapasztalataim alapján cselekszem. Úgy vélem, arról kell szólnom, amiben hiteles lehetek, és ez az a kör, amiben élek és tevékenykedem. Szűkebb és tágabb családom ügyeinek intézése, három gyermekem nevelése, egy nőszervezet vezetése, hivatásom végzése teszi ki mindennapjaim tennivalóit. Én ebből a pozícióból nézem és ítélem meg a nők szerepeit, viszonyukat a társadalomhoz és a jövőhöz.

Nemzetközi szinten is foglalkozom a nők helyzetével, ezért minél több eszmecserét szeretnék indítani erről a témáról hazai szinten és országhatáron kívül is. Azon munkálkodom, hogy a jó példákat megmutathassam, különféle eszközök, a média, konferenciák stb. segítségével. Meggyőződésem, hogy a magyar nők tevékenységének, eredményeinek bemutatásával Magyarország objektív megítélését is elő tudjuk segíteni.

1. A Nő feladatai

1.1. Nő és család

Tanulmányom címét, *Nők a jövőért*, úgy is fogalmazhattam volna, hogy mit tesznek a nők a jövő érdekében. Erre a legegyszerűbb válasz az lenne, hogy „megteremtik” a jövőt, mégpedig azáltal, hogy utódokat hoznak a világra. Ez az a feladat, amelynek teljesítése nélkülözhetetlen mind a társadalom, mind az egyén számára. Mégis emellett a kézenfekvő és világos, a jövőt létrehozó szerep, az anya-szerep mellett a nőknek a társadalom számtalan más, kulcsfontosságú területén is megvalósítandó feladat jut. Munkájuk, részvételük a termelésben, oktatási, kulturális területen pótolhatatlan. Értékeket hoznak létre, és értéket adnak át.

Véleményem szerint a társadalom közösségei között megkérdőjelezhetetlenül első hely jut a családnak. Általánosságban és elsődlegesen a családban teremtődik meg az ideális körülmény az utódok létrehozására. Jelenleg azonban nagyon sokféle szituációban nevelkednek

gyermekek, amit nagyon fontos figyelembe venni akkor is, amikor a jövőről, a nő jövőt alakító szerepéről beszélünk.

A társadalmi folyamatokat elemző tanulmányok szerint az utóbbi évtizedekben Magyarországon a családi formák és együttélési minták fokozatosan átalakulóban vannak. Társadalmi megítélésük és elfogadottságuk is sok esetben teljesen más, mint akár harminc évvel ezelőtt. A házasság, mint tradicionálisan a család alapját képező intézmény, érezhetően elvesztette vezető szerepét. A fiatalok az élettársi viszonyt választják, vagy egyszerűen házasságkötés nélkül élnek együtt. Megszaporodott a válások száma, egyes adatok szerint a házasságok 40%-a felbomlik, viszont elég sok az újra házasodó.

Mindezek a jelenségek nagy befolyással vannak a nők társadalomban betöltött feladatainak megvalósítására, ill. az életminőség színvonalára, jövőbeni alakulására.

Kopp Mária, a neves orvos-pszichiáter tudós így fogalmaz: ”A nők senki másnak át nem adható hivatása a gyermekek világra hozatala, és – legalábbis az első időszakban – a biztonságos anya–gyermek kapcsolat megteremtése. A nők ezzel átruházhatatlan társadalmi szerepet töltenek be. Ezzel párhuzamosan viszont a társadalom érdeke az is, hogy a szakmai jövőjükbe, más szociális feladataik elvégzésébe fektetett energiáik, erőfeszítéseik ne vesszenek kárba”.[2]

Néhány beszédes szám a KSH adataiból:
2016-ban a 15–64 éves korosztály 66,5%-a dolgozott, a munkanélküliek aránya pedig 5,1% volt. A nők foglalkoztatottsági adatai a férfiakénál kedvezőtlenebbek: míg a férfiak 73,0%-a dolgozik, addig a nőknek csupán 60,2%-a. A férfiak 5,2%-os munkanélküliségi rátájával szemben a nők esetében ugyanez az arány 5,1%-os.

2016-ban a 15–74 éves foglalkoztatottak mindössze 5,2%-a dolgozott részmunkaidőben, és arányuk az elmúlt években csökkenő tendenciájú. A nők 7,3%-a, a férfiaknak pedig csupán 3,5%-a dolgozott részmunkaidőben. Keresetek szempontjából a nők még mindig jelentősen elmaradnak a férfiak mögött. A nők bruttó átlagkeresete 2015-ben a férfiakénak 84,5%-a volt – a fizikai munkát végző nők a férfiak bruttó átlagkeresetének 75%-át, a szellemi foglalkozásúak pedig ennek csupán 68%-át vihették haza.[3]

Rendkívül magas azonban az ún. láthatatlan munka aránya. Minden olyan munkát így neveznek, amelyért nem kap fizetést az azt végző személy. Jellemzően ezek házi- illetve ház körüli munkák, csecsemőgondozás, gyermeknevelés, beteg, idős vagy fogyatékos személyekről való gondoskodás, illetve a közösség érdekében végzett önkéntes munka. Ez a munka rögtön látható és elismert munkának számít, ha nem a család egy tagja végzi, hanem felvesznek valakit az adott házimunkák elvégzésére, vagy ha egy állami (önkormányzati) intézmény látja el ezeket a feladatokat. A láthatatlan munka hozzájárul a jövendő generációk felneveléséhez, erősíti a generációk közötti együttműködést és szolidaritást, és tehermentesíti az állami intézményrendszert.

A láthatatlan munka nagy részét nők végzik. Ezt láthatjuk a civil szervezetek tevékenységében is, az egyesületek, jótékonysági szervezetek tagsági összetételében. A láthatatlan munka becsült értéke eléri a GDP legalább egyharmadát. Több mint 6800 milliárd forinttal, vagyis 25 százalékkal növekedne a GDP akkor, ha a láthatatlan munka is

[2] Kopp Mária – Skrabski Árpád: A házasság és a család válságának újraértelmezése a mai magyar társadalomban, *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*, 12 (2001) 1–2, 5–18.
[3] KSH: Demográfiai évkönyv, 2005.

beleszámítana. A nőszervezetek tevékenységét tehát ebből a szempontból is érdemes mérlegre tennünk.

1.2. Női munkavállalás és az anyaság

A női munkavállalás és az anyaság összeegyeztetése mind az egyén, mind a társadalom szempontjából alapvető fontosságú. Ha sikerül a feladatok ellátását harmóniába hozni, az egyén számára testi és lelki egyensúlyt teremteni, az kedvező kihatással van a nőre, a gyermekre, a családra és az egész társadalomra. Nem mindegy tehát, hogy milyen ösztönzői vannak a gyermekvállalásnak, milyen megoldásokat kínálnak a családvédő szervezetek, nőszervezetek, mit sugall a közvéleményt befolyásoló média.

A témával foglalkozó kutatások különböző modelleket vázolnak fel az anyaság és a munka egyensúlyba hozására. Általánosságban kétféle megoldás ismeretes – bár vannak variációi is.

Az egyik az ún. egyidejű, a másik pedig az egymást követő módszer. Az egyidejű modell szerint az anyák a gyermek születése után viszonylag hamar munkába állnak, mert a család fenntartásához kell a jövedelem. Különösen jellemző ez az egyedülálló anyákra. A másik lehetőség, amikor a gyermekszülés után hosszabb ideig, akár évekig is a gyermeknevelés lesz az anya főfoglalkozása.

1.3. Nők és karrier

Magyarországon jelenleg jellemzően a tradicionális módszer uralkodik. Ez lehet az egyik befolyásoló tényező abban a tekintetben, hogy a nők szakmai előmenetele egy bizonyos szinten jóval a férfiaké mögött marad. Jól példázzák ezt társadalmi tanulmányok megállapításai. A nők elsősorban ún. nőies szakmákban dolgoznak, pedagógusok, egészségügyi dolgozók, azonos munkahelyen ritkán dolgoznak azonos pozíciókban. Figyelemre méltó tény az is a statisztikai adatok alapján, hogy a családi állapot tekintetében milyen nagy eltérések adódnak a férfi és a női vezetők helyzete között. A családi élet és a karrier összehangolása lényegesen nagyobb nehézséget okoz a nők, mint a férfiak számára. A férfi vezetők körében kiugróan magas a házasok, míg a női vezetők esetében feltűnően magas az elváltak aránya. Ez a gyermekvállalás, gyermeknevelés tekintetében is nagyon fontos befolyásoló tényező. Különösen figyelemre méltó tendencia, hogy a fiatalabb korcsoportok általában nem vállalnak egynél több gyermeket, és szülés után rövid idő múlva újra munkába állnak.

Vizsgálatok adatai alapján látható, hogy a magasabb egyetemi és kutatóintézeti munkakörökben, az akadémikusok körében, a kutatásokkal kapcsolatosan döntéseket hozó testületekben továbbra is igen alacsony a nők aránya. Amíg az egyetemi szintű végzettségig a nők jelentős arányban eljutnak, a tudományos munkában, vagy a gazdaság vezető pozícióiban csökken az arányuk.

1.4. Támogató mechanizmusok

Több mint kívánatos, hogy a társadalomirányító rendszer a nők sokténye zős szerepvállalásának megvalósításához tevékenyen hozzájáruljon, támogassa a különböző szerepek összehangolását.

A központi, kormányzati szervek, a helyi önkormányzatok összehangolt zenekarában benne kell lennie a társadalmi önkéntes csoportosulásoknak, civil szervezeteknek is. A törvények, rendeletek, intézkedések, programok az állampolgárok munkájában testesülnek meg, az

eredményeket a közösségek egymást kiegészítő, erősítő tevékenysége hasznosítja a társadalom javára.

Az utóbbi években hozott pozitív intézkedések, folyamatok hatása már bizonyos szinten megjelenik, utalok néhány közreadott statisztikai adatra. A „házasság hete" alkalmából a KSH közleménye szerint Magyarországon 2010-től kezdődően évről évre nő a házasságkötések száma. 2016. január és november között 48 920 pár járult az anyakönyvvezető elé. Ez a szám az elmúlt 20 évben a legmagasabb. Több gyermek is született, lelassult a népesség fogyása is. Ezeket a jeleket nem eltúlozva biztatónak ítélhetjük meg a tendenciát.

Nagyon fontosak azok a nemzetstratégiában is kiemelt feladatok, amelyek a társadalom egészségi állapotának hathatós javítását célozzák. A nők egészséggondozásában kulcsfontosságú szerepet kap az anyaság lehetőségét támogató biológiai, fiziológiai együttes védelem. Az egészséges család alapja ugyanis a testi, szellemi és lelki egészségnek örvendő nő, természetesen az egészséges férfival együtt. Az illetékes intézmények ennek érdekében sorozatos és összehangolt támogatási rendszert működtetnek.

Hangsúlyozom, a megvalósításban, az eredményességben a civil szervezeteknek, különösen a nőegyesületeknek ebben maximálisan ki kell venniük a részüket.

1.5. Nők hátrányos helyzetben

Külön szót érdemel az egyetemes nőkérdésen belül a vidéken élő nők élet- és munkakörülményeinek elemzése és a támogatások szükségességének megvizsgálása, feltárása. Világviszonylatban nagy erők mozognak a vidéki nők megsegítése, bátorságuk erősítése, az elnyomásból való kiemelésük, a társadalmi körforgásba való hathatós bekapcsolásuk érdekében. Bár a nemzetközi szervezetek programjai, akciói elsősorban az elmaradott térségekre irányulnak, hazai szinten is foglalkoznunk kell ezekkel a kérdésekkel. Egyrészt itthon is vannak még tennivalóink a társadalmi bevonást illetően, másrészt támogatnunk kell azokat a mozgalmakat, amelyek az elmaradott térségekben működnek.

A nők hazánkban is aktívan vesznek részt a mezőgazdasági tevékenységekben, a vállalkozásokban és a turizmusban, és fontos szerepet játszanak a vidéki térségek kulturális hagyományainak megőrzésében. A láthatatlan női munka a vidéken élő nők körében a legszámottevőbb.

1.6. Saját családi példám

A női szerepvállalás összetettségét személyes példámmal is szeretném alátámasztani. A Batthyány családba gróf Batthyány Ádámmal kötött házasságom révén kerültem be. Életemet, energiámat, tudásomat a családomnak, férjemnek, három gyermekemnek javára kívántam és kívánom fordítani. A családba kerülvén kötelességemnek és elkötelezettségem kimutatásának éreztem a történelmi család hagyományainak ápolását is, különösen a kulturális és szociális témához kapcsolódó tevékenységeket.

Átéltem azonban házasságunk elején egy olyan, elég hosszú időszakot, amikor a körülmények úgy alakultak, hogy az egyéb tevékenységeket el kellett felejtenem. Férjem hosszan tartó, súlyos betegségben szenvedett és a gyermekek is kicsik voltak. Férjem ápolása, a gyermekek gondozása szinte a teljes lelki, fizikai erőmet kimerítette. Hála a szülői segítségnek át tudtam jutni a nehézségeken, és így ez az időszak a gyermekek testi-lelki gyarapodásában nem jelentett törést.

Ebben az időszakban megtapasztaltam, hogy egyedülálló nőként, családfenntartó szerepben, ha nincs társ, betegség vagy más ok miatt egy emberre hárul az összes feladat a családban, nagyon nehéz talpon maradni. Ezért külön értékelendők azok a kormányzati intézkedések, intézményi tevékenységek, amelyek a gyermeket egyedül nevelő szülőt – legyen az nő vagy férfi –, különféle módon segítik. Ugyancsak magasra kell értékelnünk a társadalom egyéb köreinek, a civil szférának a családtámogató tevékenységét is.

Én a személyes problémákon sikeresen át tudtam küzdeni magamat, hála a Gondviselésnek. Gyermekeim ma már felnőttek, a maguk életét élik, így a szellemi és fizikai energiámat nagyobb mértékben tudom egyéb kötelezettségeim és a munkám érdekében felhasználni. Az egyik kedves és fontos tevékenységem a Batthyány család kulturális, szellemi örökségének ápolása.

2. A történelmi Batthyány család

A család eredetét az Örs nemzetségre vezetik vissza. Első említésük 970-re tehető, s a Balaton északi partján telepednek le. Belus 1150-ből említ egy Örs utódot, akit a Batthyányiak ősének tartanak. Horvát bán, majd magyar nádor volt. Fia, Miska (+1214) a későbbi II. Béla király nevelője volt. Miska fiának, Reinoldnak a képe ma is része a Németújváron található Batthyány-ősök galériájának.

A család első tagja Miklós de Kővágóörs (1341–1376), aki egy bizonyos Katharina Batthyányt vett feleségül. Fia, Georg de Kővágóörs 1370-től Esztergom várának kapitánya, s 1398-ban Zsigmond királytól a török elleni harcban szerzett érdemeiért megkapja a Batthyány birtokot Polgárdi (Fejér megye) mezővárossal egyetemben. E birtok után leszármazottai, Albert (†1435) és Lászlo a Batthyány nevet viselik.

A családtörténetben a kiváló tudós férfiak, politikusok, országirányítók mellett több kiváló nővel is találkozunk. Megemlítem többek között Zrínyi Doricát, Batthyány Boldizsárnak, a könyvtárépítésről híres főúrnak a feleségét, aki követte férjét a református hitben. Németújváron oltalmat nyújtottak a nyugat-európai menekülteknek, hugenottáknak, zsidóknak. Batthyány II. Ferenc feleségéről, Lobkovicz Popell Éváról is szólni kell, aki a Batthyányi birtokon lévő evangélikus gyülekezetek patrónusa volt. Batthyány I. Ferenc felesége Bánffy Katalin (korán elhalt) és Svetkovics Katalin, a magyar nagyasszonyok példaképei.

Egy alkalommal családi iratokat rendezgetve kezembe került egy névjegy, gróf Batthyány Lajosné gróf Zichy Antónia névjegye, rajta a titulusa: MGOE alelnöke. Jelnek éreztem és megkerestem az egyesületről szóló információkat.

A Magyar Gazdaasszonyok Országos Egyesületét 1851-ben alapították Gróf Batthyány Lajosné Zichy Antónia, gróf Zichy Pál Ferencné és özv. Damjanich Jánosné.

A XIX. században a nők már Magyarországon is fokozatosan belekapcsolódtak a közéletbe, jótékony célú intézményeket, egyesületeket hoztak létre. Nyugodtan megállapítható, hogy a MGOE a modern szociális szellemnek első hajtása volt Magyarországon. A *Nemzet Gazdasszonyai* cím alatt egyesületet alapítottak, melynek céljai:

a) az anya magasztos hivatásáról szóló fogalmat a nemzet minden osztályánál terjeszteni,
b) a feleség hivatásának fogalmát kifejteni, megkedveltetni, a háziipar számos ágának művelését s terjesztését eszközölni,
c) a honleányi kötelességek kifejtése, megismertetése s azok betöltésére való serkentés.

A kitűzött cél elérésének eszközeit a következőkben határozták meg: „Kiállítások és versenyek rendeztetnek, jutalmak tűzetnek, az egyesület pénzerejéhez mérten nőnöveldék, cseléd- és gazdasszonyi képezdék, óvodák és bölcsődék alapíttatnak s gyámolíttatnak. A háziipar emelésére részvényes vállalatok, tenyészdék s ezekkel kapcsolatban gazdasszonykodási iparcsarnokok állíttatnak. Kiképzést nyerni óhajtó szegénysorsú, jótehetségű honleányok segélyeztetnek."

Általában a gyorsaság jellemezte a lelkes alapítók minden ténykedését. Az egyesület eleinte minden erejét a köznyomor enyhítésére áldozta, s ahol arra szükség volt, rögtön segítséget nyújtott.

Az egyesület alapítói az irodalom művelését is felkarolták. Gróf Zichy Pál Ferencné áldozatkészségéből megalapították és kiadták 1863. évi október havában saját lapjukat, mely *Magyar Gazdasszonyok Hetilapja* címen indult meg. Szerkesztője Vachott Sándor író özvegye, Csapó Mária lett.

Az évek során az egyesület kitartóan végezte munkáját a változó, sokszor nagyon nehéz körülmények között. Többször került sor alapszabályok módosítására, melyet a megváltozott viszonyok tettek szükségessé. A célok nem, csak a cél elérésének eszközei változtak a mindenkori életkörülményeknek és követelményeknek megfelelően. Ezért sikerült sok elképzelésüket megvalósítani és szép eredményeket felmutatni, mint pl. a lánynevelő intézet létrehozását és működtetését Cinkotán. Tanulságként mi is magunkévá tehetjük határozott cselekvéseiket. Egyesületünknek is a változó körülményekhez kell igazodnia programjainak megfogalmazásakor, hogy képes legyen céljainak megvalósítására.

Ötven éven át tartó sokszínű tevékenységével a MGOE mind a szociális területen, mind az oktatás és kultúra területén példát mutatott az utódoknak, mind a mai napig. Igaz és önzetlen tevékenysége, nagyszerű eredményei ösztönöztek arra, hogy eszmeiségét egyesületem, a MNU céljainak megfogalmazásánál alapul vegyük. A Magyar Gazdaasszonyok Országos Egyesülete filozófiája, céljai ma is megállják a helyüket.

3. A civil szervezetek jelentősége a nők támogatásában

Napjainkban megfigyelhető, hogy egyre több civil szervezet, egyesület, klub stb. komoly szervezettséggel végez figyelemre méltó tevékenységet, amely országos érdeklődésre is számot tarthat. Átlépnek a saját szűkebb környezetük határain. Ezzel együtt elismertségük és támogatottságuk is növekszik, számtalan pályázati lehetőség nyílik számukra, amellyel növelhetik szerepvállalásukat a helyi közösségekben és a társadalom egészében is. A nőszervezetek nemcsak bizonyos területeken munkálkodnak, tevékenységük a legváltozatosabb témákra is kiterjed.

A tematikától függetlenül vagy éppen annak függvényében a nőszervezetek alapvető feladatát képezi egyrészt a tradíció ápolása, másrészt az újabb generációk számára gondoskodás a társadalomban mélyen gyökerező ismeretek, szellemi örökség átadásáról. A hagyományos ismeretek, megújított formában növelik a társadalom becses értékeit, amelyet én Tradinnovációnak hívok (Tradíció + Innováció = Tradinnováció.)

Ügyelni kell a nőszervezetek programjainak kialakításánál, hogy azok a tagság meglévő ismereteire, kompetenciájára alapozva készüljenek. Kívánatos, hogy minden tennivaló a szervezetben önkéntesként munkálkodók érdeklődésének megfeleljen, vonzó legyen számukra és örömet okozzon. Egyidejűleg pedig hasznos legyen a szűkebb-tágabb közösség számára is.

Nagyon fontos a nőszervezetek részére egyrészt a kapcsolatok kiépítése és ápolása az irányító intézményekkel, lásd települési önkormányzatok, másrészt kétoldalú vagy sokoldalú együttműködések kialakítása és működtetése más szervezetekkel. Nagyon jó példa erre 11 egyesület nyilatkozata a nők családban, munkában és közéletben való elismeréséért és érvényesüléséért, amelyet idén március 8-án, a Nemzetközi Nőnapon írtak alá vállalva, hogy egymást támogatva, teljes együttműködésben lépnek fel azért, hogy nőtársainkat testileg, szellemileg és lelkileg megerősítsék a családban, munkában és közéletben egyaránt.

A civil szervezetek alakulását, működését, eredményességét nagymértékben meghatározza, hogy van-e olyan vezető egyéniség, aki képes összefogni a csatlakozó egyének sokféle és sokirányú érdeklődését, tudja-e a programokat irányítani, ill. erre önkénteseket toborozni, a munkának értelmet adni.

Nem lehet elfeledkezni arról, hogy a civil szervezeteknek, bármily közös cél megvalósítására alapítottak is közösséget, embertársaik megsegítésére, közösségi ügyek megoldására saját szervezetük érdekeit is érvényesíteni kell. Saját ügyeik gondozása is nagyon fontos az eredményes tevékenységhez. Hozzátartozik ezért a nőegyesületek tevékenységének megtervezéséhez a képzési, önképzési tervek megfogalmazása is. Különös hangsúlyt kap a képzés az elektronikus rendszerek világában, sem az egyén, sem a szervezetek nem nélkülözhetik a naprakész ismereteket a digitális világban.

4. A Magyar Női Unió

4.1 Egyesületünk céljai, filozófiája

A 2013-ben alapított egyesületünknek a Magyar Női Uniónak (MNU), mint civil szervezetnek fő célja a párbeszéd elősegítése a jogalkotás, a kormányzati, a civil, az üzleti és tudományos szféra között annak érdekében, hogy a gazdasági, szociális, foglalkoztatás-politikai, oktatási, környezetvédelmi, egészség-megőrzési és fogyasztóvédelmi döntések a nők és családok érdekeit szolgálják, illetve, hogy támogassák az európai integráció elmélyítését.

A nők bevonása és aktív támogatása nélkül elképzelhetetlennek tartjuk az olyan célok elérését, mint a közösségformálás, valamint tehetséggondozás a nők vállalkozóvá válásának támogatásával összhangban. Urbanizálódó világunkban egyre több nő magányosodik el, így az ő támogatásukat az egyesület is kiemelten kezeli.

A női esélyegyenlőség javítását információval, tanácsadással, képzéssel és egyéb eszközökkel segítjük a munkába állás, valamint az egyéni tudás és értékek kibontakoztatása terén.

Nemcsak hazai, de nemzetközi fórumokon (Kárpát-medencei magyarság szervezetei, ENSZ, EU Bizottságok, WUSME/World Union of Small and Medium Enterprises/, Copa-Cogeca) is aktívan tevékenységet folytatunk a nők és a családok életét nehezítő körülmények leküzdésének érdekében.

Természetesen, az önkéntesek bevonása is egy fontos célja az egyesületnek, a tagok mindegyike önkéntesként aktívan bekapcsolódik a munkába, a programok szervezésébe, új ötletek becsatornázásába.

4.2 Egyesületünk tevékenysége

Az MNU aktívan részt vesz a tudásmegosztásban és a hálózatosodás kialakításában, projektjeiben és rendezvényein pályázati tanácsadással, nemzetközi jó gyakorlatokkal támogatja és segíti a vidék fenntartható fejlődésében, a helyi kultúra ápolásában, és a biztonságos élelmiszerelőállításban is kiemelten szerepet vállaló nőket.

Az MNU az elmúlt három évben mintegy 20 hazai és nemzetközi rendezvényen vállalt aktív szerepet. Egyesületünk az elmúlt években egy újabb jelentős mérföldkőhöz érkezett, hiszen a 2015-ös nagy sikerű kecskeméti konferencia után immáron másodszor rendezte meg a Vidéki Nők Nemzetközi Napja hazai eseményt. A mintegy 15 országból, több mint 100 résztvevővel zajló esemény fókuszában az egészséges vidék és az ehhez hozzáadott női értékek, szerepek álltak. A kétnapos, ingyenes, bárki számára elérhető konferencián a vidékfejlesztés nemzetközi szakértői mellett tanácsadói workshopokkal és kiállítással vártuk az érdeklődőket.

Az évek alatt kiterjedt nemzetközi hálózatrendszert sikerült kiépítenünk, valamint több ezer, az agráriumban, agrár-innovációban és ezekkel kapcsolatos témákban érdekelt nőt értünk el.

Több száz főt vontunk be eddig aktívan tevékenységi körünkbe, amely olyan mozgalmakat fog össze, mint például a Fehér csillag, ami a tisztesség hirdetését tűzte ki célul.

A Vidéki Nők Nemzetközi Napja eseményünk mellett társszervezetekkel számos egyéb konferenciát, fórumot, közös programot valósítottunk meg. A Publika Magyar Könyvtári Körrel együttműködve szerveztük meg az Élet-Képes Példatár című, két éven át tartó programot, amelynek célja az volt, hogy összegyűjtsünk és közreadjunk történeteket, elbeszéléseket figyelemreméltó női életutakról, nehéz helyzetekben levő asszonyokról, emlékezetes tanítókról, sikeres megoldásokról, családi legendákról. Rendkívül érdekes, megkapó őszinteséggel megírt, hiteles pályaműveket kaptunk, amelyekből válogatva többet különböző díjakkal is jutalmaztunk. A pályaműveket mindkét honlapon közreadtuk, tagjainknak és más érdeklődőknek is figyelmébe ajánlottuk.

4.3. Nemzetközi kapcsolatok és együttműködés

A Magyar Női Unió nemcsak hazai, de nemzetközi fórumokon (WUSME/World Union of Small and Medium Enterprises/COPA-COGECA) is tevékenykedik a nők és a családok életét nehezítő körülmények leküzdése érdekében, az elnök a WUSME igazgatóságának tagja és a COPA-COGECA női bizottságának újraválasztott alelnöke.

A 2014. március 4–6. között Budapesten megrendezett ENSZ világfórumon és kiállításon javaslatomra külön szekció foglalkozott a nők hitelezési és pénzügyi lehetőségeivel, a képzésükkel, valamint társadalmi biztonságuk megteremtésével. Ezt a szekciót egyesületünk szervezte meg.

Mint a Magyar Női Unió Egyesület elnöke 2013. novembertől töltöm be a legnagyobb európai termelői érdekképviseleti szervezet, a COPA-COGECA Női Bizottságának első alelnöki posztját. Ennek keretében 2016-ban részt vettem a Bizottság által négy alkalommal megszervezett Európai Innovációs Díj meghirdetésében és zsűrizésében, amelyet a női gazdálkodóknak *Női gazdálkodók – az innováció és zöld növekedés motorja az EU-ban* címmel hirdettek meg. Célja az volt, hogy felhívja a figyelmet a női gazdálkodók innovációs tevékenységére és projektjeire EU szerte. Ezen projektek demonstrálják a női gazdálkodók kapacitását és hozzájárulását új megoldások megtalálásához mindazon kihívásokkal szemben, amelyekkel a vidéki világ szembesül, és ráirányítják a figyelmet a vidéki területek jövőbeli kulcsszerepére.

Eddigi eredményeink abban erősítenek meg minket, hogy jó úton járunk és érdemes folytatnunk a megkezdett munkát.

Hitem szerint női szerepeink megélése során, természetünkből adódóan folyton-folyvást ismeretségeket kötünk, kapcsolatokat építünk. Életünk folyamán sorra találkozunk a különböző pozitív értékekkel rendelkező nőkből kiáramló teremtő erő számos megnyilatkozásával, mind munkánk során, mind a hétköznapokban, a piacokon, vagy a szépségszalonokban és kulturális eseményeken.

Nagyon fontos, hogy ezeket a találkozásokat tudatosan éljük meg, töltekezzünk belőlük és másokat is tápláljunk. Erre azonban csak akkor vagyunk képesek, ha megfelelő önértékeléssel, önreflexióval bírunk, ha tisztában vagyunk saját magunk erősségeivel és gyengeségeivel. Sajnos, ha testi, lelki, szellemi egészségünk és harmóniánk megbomlik, nem lesz erőnk, ami a közös platform felé irányít, nem lesz erőnk nyitottnak lenni, szívből adni és kapni. Ahhoz, hogy teremtő erőnk kibontakozzék, először meg kell erősítenünk magunkat, kezünkbe kell vennünk saját sorsunk alakítását.

Erről szól a Magyar Női Unió küldetése, ebben szeretnénk támogatást nyújtani nőtársainknak. Jómagam és a Magyar Női Unió is azért küzd, hogy egymást támogatva, teljes együttműködésben lépjünk fel azért, hogy nőtársainkat testileg, szellemileg és lelkileg is megerősítsük a családban, a munkában és a közéletben egyaránt.

Befejezéshez Madách Imrét idézem.

„család s tulajdon
Lesz a világnak kettes mozgatója,
Melytől minden kéj s kín születni fog.
És e két eszme nő majd szüntelen,
Amíg belőle hon lesz és ipar,
Szülője minden nagynak és nemesnek,
És felfalója önnön gyermekének.”

Az Ember Tragédiája tizenöt színén át a nő számtalan szerepben jelenik meg, sokféle alakot formáz, taszít és vonz, formálja a körülötte lévő világot. Csodálatos a mű, mégsem tudta megmutatni a nő valamennyi megnyilvánulását, minden alakját, minden életet, világot megforgató, megváltoztató szerepét. Én a női szerepeknek, jövőt formáló női hatásoknak csak a töredékét tudtam megfogalmazni, ebben a rövid eszmefuttatásban közreadni, és nem irodalmi színvonalon. Bízom benne, hogy lesznek társaim, akik kiegészítik mondandómat, más oldalról is megmutatják a női szerepeket azokban a helyzetekben, közösségekben, amelyekben a nők élnek, és amelyeket formálnak.

Irodalomjegyzék

Kopp Mária – Skrabski Árpád, A házasság és a család válságának újraértelmezése a mai magyar társadalomban, *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*, 12 (2001) 1–2, 5–18.

KSH: Demográfiai évkönyv, 2005.

A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének rövid története (1861–1932) és Alapszabályai – 1932. (A könyv elektronikus változata.)

Nagy Beáta – Fodor Éva: A gazdasági válság hatásai a férfiak és a nők munkaerő-piaci helyzetére Kelet-Közép-Európában. *Szociológiai Szemle* 25 (3), 2–22.

Nagy Beáta: Nők a vezetésben, In: NAGY Ildikó – PONGRÁCZ Tiborné – TÓTH István György (szerk.): *Szerepváltozások, Jelentés a nők és férfiak helyzetéről*, Budapest: TÁRKI, Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium, 2005.

OECD Skills Outlook 2017: Skills and Global Value Chains, OECD Publishing, Paris.

Hatalmasat nőne a magyar gazdaság a láthatatlan munkával, *Világgazdaság online*, 2017.04.04. https://www.vg.hu/gazdasag/hatalmasat-none-a-magyar-gazdasag-a-lathatatlan-munkaval-486332/ (Letöltés ideje: 2019. 08. 03.)